

ТАНЫМ САЛАСЫ
БОЙЫНША МАД ТОБЫНА
АРНАЛҒАН ОЙЫНДАР
КАРТОТЕКАСЫ

Картотека №1

«Не қайда өседі»

Мақсаты: Балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту, өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.

Көрнекіліктер: бақ пен бақшаның, жеміс пен көкөністердің суреті.

Ойын шарты: бақ пен бақша салынған

Картотека №2

«Тәрелкесіне қарай кесесін таңда»

Мақсаты: Түстер туралы ұғымдарын кеңейту

Барысы: Тәрбиеші қызыл,жасыл,сары түсті
ыдыстарды полотенға орналастырып былай деп
әңгімелейді: Дүкенге алдымен тәрелкелерді әкелді.
Дүкеншілер оларды сөрелерге орналастырды.
Жоғарғы сөреге сары түсті ,ортаңғы сөреге жасыл
түсті,төменгі сөреге қызыл түсті тәрелкелерді
орналастырды. Балаларға сұрақ қойып қайталаады.
Сонан соң кеселерді әкелді. Қане, балалар
дүкеншілерге кеселерді тәрелкелерге түстеріне қарай
орналастыруға көмектесейікші-деп балаларды ойынға
шақырады.

Көрнекілігі: Картоннан қырқылып полотенға
орналастырылған әр түсті кеселер мен тәрелкелер

Картотека №3

«Жыл мезгілдері»

Мақсаты: Балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау.

Көрнекіліктер: Жыл мезгілдері суреттері мен карточкалары.

Ойын барысы: Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар.

Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады. (мысалы: қыс мезгіліне қар, шырша, аққалат. б.)

Картотека № 4
«Заттық фриздер»

Мақсаты: Заттарды көріп сипаттау арқылы балалардың сезімталдығын дамыту, қоршаған орта жайлы танымдарын кеңейту, сөздік қорын дамыту.

Көрнекіліктер: ыдыс, суреттер(көкөністер мен жемістер) муляж, қоржын.

Ойын шарты: Әр түрлі жемістер немесе көкөністер суретті муляждары салынған ыдыстан бір затты алады. Сонан соң сол затты жан - жақты сипаттайды және заттың атын атап, түр - түсін ажыратады.

Бала ыдыстан немесе қоржыннан алманы алып пішінін, түсін, дәмін және қасиеттерін айтады. Көзін байлап қойып, қоржыннан бір затты алғызады. Ол оны сипалап, не екенін ажыратады да сипаттайды, атын айтады.

Картотека № 5

«Жануарларды өз мекеніне орналастыр»

Мақсаты: *Үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу, белсенділігін артыру.*

Көрнекіліктер: *орманның және қора суреттері салынған үлкен картаның астындағы бос тор көздер, тиісті жануарлар.*

Ойынның барысы: *ойыншылар екі топқа бөлініп, бір - бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады.*

Картотека №6

«Табиғат құбылыстарын ажырат»

Мақсаты: Қасиетіне қарай: қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, бұға айналады.

Көрнекіліктер: қар мен жаңбыр бейнеленген суреттер.

Ойын барысы: Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсетіп, олардың бір - бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып берулері керек.

Картотека №7

«Нан дастарханға қалай келеді?»

Мақсаты: Бидайды қалай өсіру және одан нанды қалай жасау жөніндегі балалардың білімдерін толықтырып жүйелеу. Диқаншылардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.

Сөздік қорын толықтыру: майдалау, себу, диқаншы, комбайн, элеватор, диірмен.

Көрнекіліктер: егін даласына қажетті суреттер

Ойын шарты: Жүргізушінің белгісінен кейін бос тор көздерді жарыса отырып, қажетті суреттермен толықтыру.

Картотека № 8
«Бұл қандай құс?»

***Мақсаты:** белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеуге үйрету және оларды ажырата білу.*

***Көрнекіліктер:** құстардың суреттері.*

***Ойын барысы:** Жүргізуші қарлығаш пен тоқылдақтың суреттерін балаларға көрсетіп, әр қайсының ерекшелігін суреттеп беруді ұсынады. Балалар бұл құстардың ерекшелігін суреттеп, аттарын атайды.*

*Бұл құстарды тағы қалай атауға болады?
Олардың қандай пайдасы бар?(тоқылдақ орман дәрігері, қарлығаш адамның досы)*

Картотека №9
«Үй жануарлары»

***Мақсаты:** Балаларды үй жануарлары мен төлдерді ажыратуға, олардың қимылын, қалай дыбыстайтынын және дене мүшелерін суреттер, оларды қорғауға қамқоршы болуға тәрбиелеу.*
***Көрнекіліктер:** үй жануарларының, төлдердің суреті.*

***Ойын барысы:** Балаларға үй жануарларының суреттері таратылып беріледі, олардың қалай аталатынын, қалай дыбыстайтынын, қалай күтуге болатынын айтқызады.*

Сонымен бірге дене мүшелерін де атап, үй жануарлары туралы білетін жұмбақтарын шешкізеді.

Картоотека №10

Жер,су,ауа

Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге,жылдам жауап беруге,жерде , ауада, суда не болатынны дұрыс айтуға төселдіру,қоршаған ортаға қамқорлық сезімен тәрбиелеу.

Көрнекіліктер: асық

Ойын шарты: балалар дөңгелеіп отырады.

Бір бала ортаға шығып балаларды кез келгінен асық лақтырып жібереді де жер су ауа деген сөздің бірін айтады.

Егер бала жер десе асықты қағып алған жер десе,асықты қағып алған бала жерде тіршілік ететін құстарды, адамдарды, өсімдіктерді атайды. Ал су сөзі айтылса, балық балардың аты аталады.Ауа дегенде құстарды айтуы тиіс.

Картотека №11
«Бізге күз не әкелді?»

Мақсаты: Күз бізге не әкелгені туралы білімдерін бекіту. Көкөністер мен жемістердің адам ағзасына пайдасы туралы ұғымдарын бекіту.

Ойын арқылы түстерді, жемістер мен көкөністерді ажырата және атай білуге үйрету.

Көрнекіліктер: Күздің суреттері, жемістер мен көкөністердің суреттері.

Ойын шарты: суреттерін көрсетіп, олардың бір-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында олар туралы балалардың білетін тақпақтарын айтқызуға болады.

Картотека №12
«Гүлдерді күтеміз»

Мақсаты: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын қалыптастыру.

Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді.

Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әңгімелету.

Картотека № 13
«Жол әліппесі»

Мақсаты: балаларды алдын-ала көшеде жүру ережесімен жүргізушілерге арналған жол және белгілермен таныстыру, жолда жүру ережесін меңгерту дағдысын қалыптастыру.

Іс жүзінде жол ережесін сақтауға үйрету. Бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру.

Ойын шарты: Көлік жүргізушілер мен жүргіншілер жолда қалай жүру керек екенін суреттер бойынша көрсетіп, әңгімелейді.

Картотека № 14
«Қайда не өседі?»

Мақсаты: Заттардың арасында кеңістік байланыстарын қоя білу дағдыларын дамыту; өсімдіктерді өсетін жерлеріне байланысты топтастыру, белсенділіктерін және өздігінен ойлау қабілеттерін дамыту.

Ойын ережелері: Орман, егістік, бау-бақша бейнеленген үлкен карточкалардағы бос тор көздерді кім өсімдіктердің суреттерімен жылдам толықтыратынын анықтау.

Ойын барысы: Ойынға қатысушылардың әрқайсысына түрлі пейзаждар салынған үлкен карточканы таратып беру; кішкене карточкалар қорапта жатады.

Жүргізуші белгі бергенде балалар үлкен карточкалардағы суреттерге сәйкес келетін кішкентай карточкаларды табады.

Карточка №15

«Аңдарды қоректендір»

Мақсаты: *1 саны, және цифры туралы алғашқы білімдерін бекіту; қоршаған орта туралы білімдерін кеңейту.*

Мазмұны. *Тақтада аңдардың суреті ілінген, ал тамақтың суреті үстелге қойылған. бананды қай аңға береміз? Апарып бер. Сен пілдің баласына неше банан бердің? Осы цифрды ата және көрсет.*

Басқа аңдармен де осындай жұмыс жүргізіледі.

- Ал аю нені жақсы көреді? Әрине, балды.

- Жолақтары бар карточканы алыңдар.

Солдан оңға қарай жоғарғы жолақты, содан кейін төменгі жолақты саусақтарыңмен жүргізу.

Картотека №16

«Ненің баласы?»

Мақсаты: Балалардың «үлкен», «кіші» ұғымдары туралы түсініктерін бекіту; жабайы және үй жануарлары туралы білімдерін кеңейту.

Мазмұны: Үлкен және кіші ойыншықтар бөлек тұрады. Бала үлкен ойыншықты таңдап алады және оған кішкене ойыншықтарды іріктеп алады (немесе керісінше).

Өзінің таңдап алған жұбын атайды.

Мысалы: ит үлкен, ал күшік кішкентай.

Картотека №17

«Жыл атасы»

Мақсаты: Балаларды жыл мезгілдері және айларымен таныстыру; 1-ден 3-ке дейінгі сандар қатары туралы алған білімдерін бекіту. Балалар жыл мезгілдерін атайды, оларды санайды. - Қазір жылдың қай мезгілі?

Тәрбиеші қазір қай ай екенін сұрайды, балалар қайталайды. **Әрбір жыл мезгілінде 3 айдан бар екенін айтып, күз айларын атайды.**

Үлестірмелі материалдармен жұмыс. Сары карточка. Әрбір карточкада керекті санды қоюға арналған күз айларына сәйкес келетін тор көз бар. Тәрбиеші айды атайды, балалар керекті цифрды бос орынға қояды. Одан кейін тәрбиеші цифрды атайды, ал балалар айды атайды.

Картотека № 18
«Жануарларды орналастыр»

Мақсаты: Балаларды тақтада және қағаз бетінде бағытты таба білуге үйрету. 5 бала кезекпен тақтадағы тапсырманы, ал қалғандары үстелдің үстіндегі парақ қағазда фишкамен орындайды.

- Оң жақтағы жоғарғы үйшікке ақтиінді орналастыр. - Сол жақтағы төменгі үйшікке мысықты орналастыр. - Төменгі оң жақтағы үйшікке аюды орналастыр. - Жоғарғы сол жақтағы үйшікке қасқырды орналастыр. - Барлық аңдарға үйшіктер жетті ме? - Неше үйшік екенін санаңдар. Осы санды цифрмен көрсетіңдер.

- Неше аң? Цифрмен көрсетіңдер.

- Қай сан артық? 4 не, әлде 5 не?

- Аңдардың қайсысы артық? Неге? Балалардың нұсқалары әртүрлі болуы мүмкін. Балалардың өз ойларын айтуына мүмкіндік беру.

Картотека №-19

«Суретші қай жерде қателесті?»

Мақсаты: *Балалардың ойлау қабілетін дамыту, суреттегі сәйкессіздікті таба алға үйрету.*

Ойынның мазмұны. Тәрбиеші суретшінің «Қыс» тақырыбына сурет салғанын айтады. Балалардан оның бәрін дұрыс салғандығын тексеруді сұрайды.

Балалар қыс мезгілінде болмайтын көріністерді тауып, оның қай мезгілде болатынын айтады.

Картотека № 20

«Көп және біреу»

Ойынның мақсаты: көп және біреу қатынастарын білуге үйрету; заттардың тең, тең емес топтарын салыстыру.

Ойынның құрал-жабдықтары: көп және бір зат бейнеленген суреттер.

Ойынның мазмұны: балалар берілген суреттерді қарастырады. Көп зат және бір зат бейнеленген суреттерді бөліп, екі жаққа қояды.